

P Á L Y Á Z A T

A

**SZIGETSZENTMIKLÓSI BÍRÓ LAJOS ÁLTALÁNOS ISKOLA
INTÉZMÉNYVEZETŐI (MAGASABB VEZETŐI) ÁLLÁSÁNAK BETÖLTÉSÉRE**

VEZETŐI PROGRAM

Készítette: Nosedá Tibor

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	3
2. Vezetői hitvallás, küldetés.....	4
2.1. Célmeghatározás	5
3. Helyzetelemzés.....	6
3.1. Intézményi erőforrás	6
3.2. Tárgyi feltételek	7
3.3. Személyi feltételek	10
3.4. A pedagógus	11
3.5. Tanulóiifjúság.....	13
3.6. Szülői háttér.....	15
4. Az iskola arculata	16
4.1. SNI-s tanulókkal való foglalkozás	16
4.2. Az iskolára jellemző oktatási forma.....	17
4.3. Hitoktatás	19
4.3. Tehetség gondozás, tanulmányi versenyek	20
4.4. Sport	22
5. Egyéb külső nevelési tényezők szerepe	24
5.1. Gazdasági erőforrás.....	25
5.2. Jogszabályok	26
5.3. Társadalmi környezet, partnerkapcsolatok.....	28
6. Jövőkép.....	29
7. Zárszó	30

Mellékletek

1. Bevezetés

A Szigetszentmiklósi Bíró Lajos Általános Iskola intézményvezetői állásának betöltésére 2012-ben nyújtottam be pályázatot. Abban az évben a Szigetszentmiklósi Önkormányzat Képviselő Testülete javaslata alapján öt évre intézményvezetői megbízást kaptam. Az iskola nevelőtestülete egyhangú javaslatát figyelembe véve, 2017-ben a Szigetszentmiklósi Tankerületi Központ támogatásával, az Emberi Erőforrások Minisztériumának minisztere, újabb öt évre intézményvezetői megbízást adott. Jelen pályázatomat a következő öt éves ciklusban a további intézményvezetői feladatok ellátására nyújtom be.

Visszatekintve az elmúlt tíz évre, az oktatás, az iskolák jelentős változáson, folyamatos megújuláson mentek, és ennek keresztül. A 2011. évi CXCV. Nemzeti Köznevelési Törvény bevezetése nem csak fenntartó, működtető, hanem szemléletváltást is megkövetelt az oktatás valamennyi szereplőjétől. Ez a változás, ez a váltás egy folyamat, mely állandó finomításokat jelent.

Szűkebb környezetben, a Szigetszentmiklósi Bíró Lajos Általános Iskolában is átéltük a változás folyamatának minden pillanatát, mely tartalmazott fájóbb, és kellemes élményeket. Egy nevelőtestületet, egy összetartó szakmai csapatot varázsütésre nem lehet, és nem is kell meggyőzni a változás helyességéről, szükségszerűségéről. Tájékoztatni, és folyamatosan kommunikálni kell, szem előtt tartva a mindig elhangzó kérdést, bármilyen intézkedést hozunk: Ebből a gyerekeknek mi a jó?

Ha a feltett kérdésünkre van pozitív válasz, akkor jól döntöttünk, akkor álljunk ki teljes mellszélességgel döntéseink mellett.

Az általános iskola gyermekeink munkahelye, második otthona. Az iskola feladata, hogy ott megfelelő szakemberek tanítsák meg nekik azt, amire a szülői házban nincs lehetőség. A hosszú idők alatt felhalmozott ismeretek rendszerezett átadása a hagyományos, valamint a hagyományokra épülő, új oktatási módszerek alkalmazásával valósulhat meg. A nevelés és az oktatás folyamatában meglévő, a tudással megszerezhető értékek nap, mint nap újratehermenthetők, a társadalmi elvárásnak megfelelő pedagógiai munka termékei. Ennek a munkának, ennek az értékteremtésnek a helyszíne az iskola, ahol minden becsöngetés a következő érték megszületésének kezdetét jelzi.

Az iskolai munkában megjelenik a követelmény, a követelmények teljesítése, azaz a teljesítmény. Teljesítmény a továbbtanulásra, a munkavállalásra. A jövőbeni munkaalkalmasság, munkaképesség feltételei az iskolában fogalmazódnak meg a tudatos és rendszeres fejlesztés eredményeként. A továbbtanulás és azzal összefüggő pályaválasztás, mint leendő munkaalkalmasság pedagógiai fogalom. Mindenki érdeklődése, és képessége szerint választhatja meg azt a szakmai irányt, mely a munkába állás lehetőségét megadja számára, teljesítményével az oktatási folyamat, következő lépcsőfokára léphet.

Az iskolában dolgozó pedagógusok elkötelezetten azon fáradoznak, hogy a diákok gondolkodásában reális célok, pozitív jövőkép alakuljon ki, a diákokéval élményekben gazdag, értéket teremtő tudást nyújtson.

Technikai vívmányaink által felgyorsult életünkben nehéz lépést tartani a folyamatos változásokkal, de a megújulás és az új iránti nyitottság lehetnek a fejlődés lépcsőfokai. Olyan folyamatként kell felfogni, amely állandó tökéletesítésre ösztönzi az egyént, saját képességeit, készségeit illetően. Magyarország csak nemzeti egységben és egyetértésben tudja az általános iskolák követelményeiben felhalmozott szellemi értékeit átörökíteni a következő nemzedék számára, ezért ez a folyamat a gazdaság és a társadalom szempontjából, az ország jövője érdekében fontos.

2. Vezetői hitvallás, küldetés

A vezetőnek meghatározó szerepe van a célok, értékek eléréséhez vezető út megszervezésében. Ennek eredménye akkor érezhető, ha a közösség sikerei visszaigazolják a követett értékek helyességét. Az iskolának meg kell felelnie a szülői és tanulói elvárásoknak, alkalmazkodnia kell a köznevelési törvényhez, és a fenntartó oktatási követelményeihez.

A vezető feladata, hogy a munkát értelmes és élvezetes tevékenységgé tegye, és elkötelezettséget váltson ki a közösség tagjaiból. Fontos, hogy tudjon kapcsolatokat teremteni, és azokat tudatosan formálni. Fontos az értékek és célok folyamatos kommunikálása, a közösség elkötelezettségének megerősítése.

VEZETŐI PROGRAM

2.1. Célmeghatározás

Az intézmény vezetőjeként kiemelt célnak tekintem az iskola közössége által létrehozott értékek, eredmények megtartását, a pozitív folyamatok megerősítését, illetve továbbfejlesztését. Újra pályázó intézményvezetőként tapasztaltam a hagyományos értékeket, és részt vettem új pedagógiai értékek létrehozásában, melyek mára az iskolához kötődő oktatási módszertan részévé váltak. Úgy gondolom, támogatni kell a kialakult, és elfogadott szakmai rutint.

Ugyanakkor azt is figyelembe kell venni, hogy a siker kulcsa a folyamatos reagálás a változó kihívásokra. Úgy kell megfelelni e változásoknak, hogy a benne zajló folyamatok eredményeként kreatívan gondolkodó fiatalok kerüljenek ki az intézmény falai közül.

Létfontosságú, hogy mindenkinek lehetősége legyen megszerezni a kulcsfontosságú kompetenciákat, és a megszerzett készségeket folyamatosan frissen tudja tartani. Ezzel alapozzuk meg a továbbtanulás belső készítését, hogy majd felnőtté váló diákjaink a kor kihívásainak megfelelő, a társadalmi és gazdasági élet teljes értékű résztvevőivé váljanak. Az általános iskola elsődleges célja a diákok felkészítése a továbbtanulásra.

Az alsós diák:

- szeret játszani, a játékban megmutatja, hogy miben **tehetséges**.
- a tanítójához **érzelmileg kötődik**, a tőle hallottakat feltétel nélkül elfogadja, **(megtanulja)**.

A felsős diák:

- nem elég a tehetség, azt folyamatosan **fejleszteni** kell.
- a **rendszeres tanulás** és a **kötelességtudat** a jó **teljesítmény** záloga.

A tanárok:

- minden gyerek tehetséges valamiben, azt nekünk kell **felismerni**.
- hassunk diákjaink érzelmeikre, így nemcsak **oktathatjuk, nevelhetjük** is őket.

A vezető:

A célokat elérni, a munkát elvégezni, csak egy olyan tantestülettel lehetséges, ahol a kölcsönös **bizalom**, egymás **tisztelete**, az **elhivatottsága** csapatszellem motiválja a közösséget. A csapat összetartó ereje a jó hangulat, a közös cél, még akkor is, ha más szakmacsoporthoz, vagy európai országokhoz viszonyítva, a feladat elvégzése után nem minden esetben a kívánt társadalmi és anyagi elismerés jut. A **kapcsolatok** ápolása, és új kapcsolatok építése fontos vezetői feladat. A jövő nemzedéket nevelni, oktatni, az intézmény valamennyi érintettjét **szolgálni** kell.

3. Helyzetelemzés

3.1. Intézményi erőforrás

Mi történt a múltban? – Jelenlegi folyamatok

Szigetszentmiklóson a szervezett oktatást 1690-től számítjuk, az akkori református egyházközség fogta össze a településen lakó ifjúságot, és szervezte meg oktatásukat. Az idő múlásával, és az oktatandó diákok létszámának emelkedésével, a településen, több helyszínen folyt oktatás. A régi helyszínek közül még két telephelyen, az 1851-ben épült „Buga” – mára ebédlő, és szabadtéri testnevelés órák helyszíne – és az 1912-ben épült Petőfi utcai iskolarészben folyik tanítás. Az iskola központi, fő épülete 1959-ben a Kossuth Lajos utcában épült. Ez volt a város első iskolája, és ragadt rajta elnevezésként 1. sz. Általános Iskola. A központi épület megépítésére a diáklétszám megnövekedése miatt volt szükség, majd az 1988-as felújítás és bővítés is az említett ok miatt történt.

A városban jelenleg bölcsődék, óvodák, 4 általános és 3 középiskola biztosít lehetőséget a diákok tanulására. Újabb iskola építésére is szükség van, hiszen az agglomerációba kiköltöző fiatal családok miatt az iskoláskorú gyermekek elhelyezése csak nagy létszámú osztályközösségekben oldható meg. A város több iskolájában a diákok elhelyezését konténer tantermek telepítésével kellett megoldani.

Szigetszentmiklós gyorsan fejlődő város, az infrastruktúra kiépítésével megjelentek a lakóparkok, új építésű családi házak. Aránylag rövid idő alatt sok fiatal telepedett le a városban. Gyermekeiket célszerűen a városban fogják iskolába járatni, az intézmény

körzetéhez tartozó lakhelyről. A beiratkozás kapcsán csak a lakóhely számít, külön szűrést nem kell végezni. Így változatosan motivált diákok kerülnek az iskolába, de számukat tekintve, és az óvodák számának gyarapodásából ítélve, megfelelő mennyiségű gyermekutánpótlás áll folyamatosan rendelkezésre a szülők jóvoltából.

3.2. Tárgyi feltételek

Az eltelt tíz év alatt iskolánkban csak kisebb bővítésre volt lehetőség, és egy kényszerű költözésre volt szükség. A volt légvédelmi pincehelyiségekből két kisebb tantermet alakítottunk ki, ahol felzárkóztató matematika, magyar, és bontott angol órán 15 fős csoportok elhelyezése lehetséges. A régi pénztári helyiséget átalakítva egy fejlesztő-logopédiai tanszobát rendeztünk be. Szinte az iskola minden szegletét, beugróját, raktárt beépítettük. Szintén a légópince két kis helyiségéből számítástechnika raktár kialakítására került sor, bár az egyikben iskolapszichológus is végez feladatot.

Sajnálatos, hogy semmilyen erőfeszítéssel nem lehetett megmenteni az 1851-ben épült „Buga” épületrész három tantermét, így azokat a termeket 2019-ben el kellett bontani. Az ott tanuló speciális nevelési igényű, gyógypedagógiai tanrend szerint tanuló diákjainkat a Kossuth utcai Református egyházközség újonnan megépített három közösségi termében tudtuk elhelyezni.

A Buga telephely megmaradt épületében melegítőkonyha üzemel. Az épülethez tartozó sportudvaron kulturált körülmények között az atlétika, a labdajátékok, és egyéb szabadidős tevékenységek üzéséhez alkalmas terület áll rendelkezésre az iskolahasználók számára. Konténermosdó biztosítja a tisztálkodási lehetőséget. Szintén az elmúlt tíz év, testnevelő tanári összefogásának eredménye, a meglévő kézilabda pálya mellél, egy kisebb labdarúgó pálya és egy lánispálya épült, saját kivitelezésben. A kézilabda pályát a MKSZ utánpótlás fejlesztési keretéből műanyag borítással látta el.

A Petőfi utcai három tantermes iskola jelenleg az első osztályos kisdíákok helye, ahol a gondozott, tágas tantermek fogadják az iskolahasználókat. Az iskolaudvar részben kövezett, és felújításra szoruló udvari játékokkal felszerelt, de megfelelő átmenetet biztosít az iskolai beilleszkedésre. Szintén a közelmúlt, a 2014-es év egyik sikeres, önkormányzati beruházása a telephelyre telepített melegítőkonyha és étkező. Így a diákoknak nem kell nap, mint nap a

főutat keresztezve, a 300 méterre lévő Buga telephelyen lévő étkezőbe átvonulni, majd a napközibe visszatérni. A napi feladatellátás egy telephelyen valósulhat meg.

A szülők reggelenként hozták a gyerekeket az iskolába, és a főútvonalon kisebb közlekedési dugó, és balesetveszélyes helyzet alakult ki minden nap. A helyzet megoldása érdekében a Szigetszentmiklósi Önkormányzat 2019 tavaszán az iskola melletti telken parkolóhelyet alakított ki, így mindenki számára biztonságossá vált az iskola megközelítése.

A Petőfi utcai telephely korából adódóan rendszeres karbantartásra, mára inkább felújításra szorul. Az ablakok még a hagyományos szimpla üvegezésű, múltat idéző kétszárnyas fa, a homlokzat szigetetlen, a tető és a földem, javításra szorul. Egy ilyen régi épület a megemelkedett közlekedési terhelést már nem képes elviselni. Ha az utcán elmegy egy teherautó, vagy egy busz a szó szoros értelmében beleremegnek a falak.

A központi épület tantermei köszönhetően a karbantartást végző munkatársak munkájának, a szülők és a pedagógusok együttműködésének gondozottak. A bútorzat minden teremben egységes, a használók életkorának megfelelő, javításuk és cseréjük folyamatosan történik a Tankerületi Központ által beszerzett bútorokból. Az épület minden termében van wifi hálózat, és vezetékes internet. Minden tanteremben projektor, vagy óriásmonitor segíti az oktatást. Két felszerelt számítástechnika terem, logopédiai szoba, természettudományi előadóterem, rajzterem, egy kicsi könyvtár, egy tornaszoba, és a tornaterem biztosít lehetőséget szaktantermi foglalkozásokra. A tanárok elhelyezése a „sok jó ember kis helyen is elfér” közmondást idézve, ők az iskola egy központi termében készülhetnek óráikra. Az alsós tanítók és napközis nevelők a gazdasági irodából átalakított kistanáriban végezhetik adminisztrációs feladataikat.

A vizesblokkok és a tornatermi öltözők felújítása az igen intenzív használat miatt több ütemben történt. Az intenzív használat a megemelkedett diáklétszámból adódik, ami az épület minden padlóján, falazatán, lépcsőin, a belső nyílászárókon és beépített szekrényeken meglátszik. A főépület 2012-ben fűtés - és vízvezeték korszerűsítésen esett át. A 2014-es évben az összes külső nyílászárót, kicserélték, valamint az épület 10 cm szigetelést és új homlokzati burkolatot kapott.

Az épület déli tetősíkját kihasználva, 2018-ban fotovoltarikus rendszer kiépítése történt. A beruházás a felhasznált energia gazdaságossága szempontjából nagy előrelépés. Azt meg kell említeni, hogy az épület elektromos hálózata a 60-as évek energia igényéhez lett méretezve, ezért a hálózat bővítése szükséges. Az épület bővítése, valamint a különböző felújítások, tanterem kialakítások alkalmával, falon kívüli, kábelcsatornába rejtett vezetékeket találunk, szinte az egész iskolában.

Sajnálatosak a tanulói rongálások, melyeknek nyomai a tanulók által használt helyiségekben és használati eszközökön felfedezhetők. Mind ezek sok bosszúságot okoznak a karbantartásában. (Padlapok karcolása, székek törése a nem megfelelő használat miatt, lefolyók eldugítása, stb.) A tornaterem öltözőinek vízellátása megoldott, de a szennyvíz elvezetése, ekkora diáklétszám mellett alultervezett. Az átemelő szivattyú és akna, szinte napi karbantartást igényel. Megoldást jelenthet a gravitációs kifolyás kiépítése.

A központi épület udvara a diáklétszámhoz képest kicsi, de alkalmas az óráközi szünetekben levegőzésre, valamint szabadtéri foglalkozások, és iskolai ünnepélyek megtartására.

A tornaterem mögötti területen a bontásra váró „uszoda” áll, melynek helyén a Magyar Vívó Szövetség felé benyújtott létesítményfejlesztési pályázatból egy tornaterem épületének tervezési-kivitelezési közbeszerzési ügymenete van folyamatban. A projekt megvalósulásával még egy tornaterem, öltözőkkel állna az iskolahasználók rendelkezésére.

Mindhárom iskolarészben elsődleges feladat az állagmegóvás, a használatból eredő hibák azonnali kijavítása, az épületeken belüli felújítások rendszeres és folyamatos feladatok.

A jelenlegi diáklétszám mellett elmondható, hogy az iskola valamennyi épülete műszaki szempontból maximális terhelést kap, mindhárom iskolarész teljes kihasználtsággal működik.

A fejezetből kitűnik, hogy az épületet érintő műszaki kérdések jelentős napi figyelmet rónak az intézményvezetőre. Ma, amikor az építőanyagok ára az egekbe szökött, és épületgépészeti, kőműves, ácsmunkákra csak napi árajánlat van, kiemelt jelentőséggel bír az épület működtetésére szánt figyelem. A kiemelt figyelem nem véletlen, hiszen egy épületet már elbontottunk, és megéltük a költözést, az ideiglenes elhelyezést, a szervezés és a tanítás minden nehézségét. A Tankerületi Központ évi 960.000 Ft működési ellátmányt biztosít az

apróbb költségekkel járó karbantartási feladatokhoz, a nagyobb összegű javítási, felújítási, munkákhoz, bútor beszerzéshez e-Tanker igényt kell benyújtani.

3.3. Személyi feltételek

Az iskola alkalmazottai.

Pedagógus álláshelyek:	70	fő
Pedagógiai munkát segítők (NOKS)	15,5	fő
Technikai dolgozók:	14	fő
A jelenlegi diáklétszám:		
Aktív:	781	fő
Tanulói jogviszonyt szünetelő:	31	fő

Beosztás alapján:

- 1 fő igazgató
- 3 fő igazgató helyettes
- 8 fő munkaközösség-vezető
- 58 fő beosztott pedagógus – ebből betöltött 49 fő

A nemek szerinti arány 52 nő 9 férfi. Túl kevés a férfi pedagógus.

A szakos ellátottság biztosítása az iskolában, a jelenlegi pedagógus állományban lévők mellett, megbízási szerződéssel foglalkoztatott aktív korú, valamint nyugdíjas pedagógusokkal együtt valósítható meg. Az üres álláshelyeken lévők helyett a főállásban dolgozók tartós helyettesítéssel végzik feladataikat.

Az iskolában meghatározott rendelési időben tartózkodik két iskolaorvos, és az őket segítő védőnők, akik a tanítási idő alatt részmunkaidőben látják el a rájuk bízott szakmai feladatokat.

A nevelő-oktató munkát segítő dolgozók 15,5 álláshelyből betöltött:

- 2 fő iskolatitkár
- 11,75 fő pedagógiai-gyógypedagógiai asszisztens
- 0 fő könyvtáros
- 0 fő laboráns

Az iskolában laboráns beosztásban dolgozott egy megbízható, középfokú vegyész végzettségű munkaező. A 2021 decemberében bevezetett, a koronavírus miatti védőoltás felvételének kötelezettsége miatt kilépett. Az álláshelyre nem jelentkezett alkalmas munkaező.

Technikai dolgozók 14 álláshelyéből jelenleg betöltött:

8	fő takarító
1	fő karbantartó
1	fő portás
0	fő udvaros

Technikai dolgozók kevesebben vannak, mint az engedélyezett létszám, folyamatosan túlórában is végzik feladataikat. Egy fő nyugdíjas részmunkaidős megbízási szerződéses dolgozó segít a feladatellátásban.

Az intézményben a bérminimum és minimálbér szintjéhez rendelt munkakörök nem vonzóak, ezekben a beosztásokban kapott fizetés nem éri el az egyéb munkáltatók által ígért összeget.

Jelenlegi tanulócsoporthok:	33
Speciális nevelési igényű csoport:	3
Normál 1-8 osztályig:	30
Napközis:	10
Tanulószoza:	2

3.4. A pedagógus

A jó iskola alapvető feltétele a jó nevelőtestület, akik az iskola arculatának meghatározói. A jó pedagógus, tanító, vagy tanár, aki naprakész tudással rendelkezik, szakmai felkészültségével, emberi tartásával ad követhető mintát. Példaadása, lelkesedése teszi hivatása elkötelezettjévé, csak hivatástudattal töltheti be jól feladatát.

Fontos, hogy a létrehozott értékeket megőrizze, a jövőben is motivált, és fogékony legyen a változásokra. Korszerű világunk folyamatos változásai teszik szükségessé a pedagógus továbbképzések lehetőségének megteremtését, ütemezését.

Munkájának eredményességét, teljesítményét jelentősen befolyásolja a jó munkahelyi légkör, melynek kialakításában az intézményvezetőnek elsődleges szerep jut. A kölcsönös bizalom, és a feladatok egységes elosztása, a pontosan meghatározott nevelési és oktatási cél teszi a tanárokat egységesen gondolkodó, kreatív tantestületté.

A nevelőtestület nagy része rutinos, évtizedek óta a pályán lévő pedagógusokból áll. Megéltek többféle oktatási koncepciót, végig hallgattak különböző továbbképzéseket. Szakmájuk legjobbjává váltak. Tisztában vannak azzal, mit, és hogyan tanítsanak. Támogatják, mentorálják a pályakezdőket, hogy majd ők is egyszer szakmájuk legjobbjai legyenek. Eljutottak a bizalom, és az elismerés azon fokáig, hogy volt tanítványaik a gyermekeiket akarják velük taníttatni. Azt az egy-két pályakezdő kollégát „szárnyaik alá veszik”, tanítgatják, és befogadják őket. Összetartanak, azonosulnak az iskola szellemiségével, a gyerekek testi-lelki, szellemi fejlődéséért megtesznek mindent. Együtt örülnek a sikereknek, együtt sírnak a kudarck miatt, ha kell, haragszanak, de értük, mert a jövőt nevelik. Ilyen kollégák alkotják a nevelőtestület magját.

De Ők is emberek, van családjuk, lelkük, és múló egészségük. Mindannyian azt mondják, még bírom, a túlórárt a helyettesítést, a korrepetálást. Aztán jelez a szervezetük, és kénytelenek elengedni a munkát. De a nevelőtestület azonnal összefog, átvállalja az adott feladatot, amíg bírja. Majd fordul a kocka, és a helyettesítést is helyettesíteni kell valakinek, amíg lesz, aki elvállalja. Ez a körforgás, ez az összetartás, ez az együtt érző kapcsolat tartja életben a pedagógusok közösségét.

Érezhető, hogy ez a néhány gondolat sejteti, hogy az iskolában dolgozó pedagógusok korfája igen előrehaladott. Kevés a fiatal, pályakezdő, kevés az aktív, akiknek még vagy 20 év hátravan a nyugdíjig. Viszont 55 év fölött, közel a 40 szolgálati évhez, vagy az öregségi nyugdíjhoz, az igazi mag, a húzóerő alkotja a nevelőtestület nagy részét.

Maradjon meg a tanárkollégák egymás, és az iskolavezetés között működő építő jellegű kommunikációja, mert csak így valósulhat meg az együttgondolkodás, a kölcsönös bizalomra épülő célorientált munkamegosztás. Vezetői feladatomban tekintem a pedagógusok munkájának sikere érdekében, a különböző oktatási feltételek lehetőség szerinti legoptimálisabb biztosítását, fiatal, aktív korú elhivatott pedagógusok felvételével, valamint tantermek korszerű oktatást segítő eszközökkel való felszerelésével.

Az osztályfőnöki munka

Az iskolában az osztályfőnök a tanuló legfőbb támasza. Feladata a tanulók személyiségének fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása. Megtervezi a tanulók személyiségfejlesztése érdekében elvégzendő felméréseket, vizsgálatokat, a tanulókkal való egyéni bánásmód eljárásait. Kapcsolatot tart a szülőkkel, együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal. Gondot fordít osztálya tanulói képességük szerinti tanulására, a hátrányos helyzetű, vagy a segítségre szoruló tanulók fejlesztésére. Figyelemmel követi tanulói tanulmányi előmenetelét, felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire, megszervezi osztálya szabadidős foglalkozásait.

Iskolapszichológus

A pedagógus állományhoz tartozik az iskolapszichológus. Háromnegyed állásban látja el feladatát, bár a munka mennyiségét látva ettől több időre lenne szükség a diákokkal, diákcsoportokkal való lelki segítségnyújtásban. Iskolai szociális munkás tevékenységéről az osztályfőnökök elismerően nyilatkoztak. Több alkalommal, az iskolapszichológussal közösen tartottak osztályfőnöki órák keretébenkülönböző témaköröket felölelő foglalkozásokat. Pl. drog prevenciós kiber támadásra figyelmeztető, a magány, a depresszió jelenségeiről előadásokat.

3.5. Tanulóifjúság

A mai gyerekek mások, mint az eddigiek voltak. Szoktuk ezt a sablonos összegzést hallania az ifjúságról. Természetes, hogy a változó Világ, a sok inger hat a fiatalokra. Minden szülőnek felelőssége, hogy eldöntse, mennyi, és milyen ingert enged gyermeke óvodai-iskolai fejlődése, nevelése közben.

Változatosan motivált, és vegyes összetételű szülői háttérrel rendelkező diákok kerülnek ki az óvodákból, ahol a nevelőmunka során már megjelenik az elfogadott társadalmi normák és értékek átadása.

A mai kor másságából adódóan érettebbek, szivaesként szívják magukba a világ információit. Kevésbé szeretnek olvasni, de a vizuális befogadáshoz szokott érzékelés révén, digitális kultúrájuk, kompetenciájuk mögött messze elmaradunk. Beszédjükben egy új szleng és stílus alakult ki, melyből az idősebbek már nem mindent értenek.

A gyermekek egy rétegénél aláértékelődött az egy évtizeddel ezelőtt még preferált játékok, helyükbe a digitális virtualitás került. Mára nem a homokvár, a lego, a fémépítő, meg a gördeszka a divat. Már a roller, meg a kerékpár is elektromos, a kisautóért sem kell lehajolni, mert távirányítóval megy. De mit látnak a felnőttektől, ha már minden távirányítóval működik, minden egy kattintás, vagy egy gombnyomás, a mosógépet, a légkondit a munkahelyről indítják el, és már az autó is önvezető.

Csakhogy a gyereknél kimarad egy aprócska részlet, az a tevékenység melynek révén az ideg-izom kapcsolatok kifejlődnek, a finommotorikus képességek javulnak. Már kifejezetten örülünk olyan gyereknek, aki szépen ír, szeret olvasni, tud közösségben játszani, viselkedni, sportolni.

Technikai vívmányok nem megfelelő korosztályban való használata sorvasztja a fejlődést, gátolja az egészséges tevékenységekből átélt sikerélmények megszerzését. (kockulás)

Talán generációs problémát feszegetünk, ahol a mai tanulók szülei is már megélték technikai vívmányok bizonyos szintjét, és úgy érzik, ezek nélkül lemaradnak a Világban. Nem tiltják, inkább támogatják gyermekeiket ezek mielőbbi megismerésében.

Az alsó tagozatos diákoknál a szülők jelentős hányada tisztában van gyermeke(i) iskolai és iskolán kívüli életével, tevékenységével. A felső tagozaton rosszabb a helyzet, itt jóval kevesebb szülő tudja ellenőrizni gyermeke digitális tevékenységét.

A gyerekek nagy része szinte rabja a telefonnak, a számítógépes játékoknak, a napról napra megújuló kommunikációs csatornáknak. Ezek használatához szükséges technikai eszközöket a házirend alapján az iskolában tiltjuk. Egyik-másik tanulón látható, szinte az elvonási tünetek jegeit felfedezve, akár a tanítási órán sem tud megválni a virtuális valóságtól. A tiltással, és az eszköz elvételének büntetésével éveken keresztül éltünk. A tiltással azért éltünk, mert egyértelmű figyelem- és viselkedési zavar volt érzékelhető az egyre fejlettebb digitális eszközöket korlátlanul, akár a tanítási időben is használó tanulóknál. Majd jött egy furcsa helyzet, a koronavírus járvány okán bevezetett digitális oktatás. A közösen megegyezett platformon, a classroom csoportokban kellett mindenkinek tartani a kapcsolatot, teljesíteni a követelményeket. Tehát amit eddig tiltottunk, arra az informatikai tudásra építve tudtuk teljesíteni az elmúlt két évet. Napi 8 órában köteleztük a tanulókat a monitor előtt való feladatvégzésre.

Tanulóink 10%-a magatartási, viselkedési és tanulási zavarokkal küzd, akiknek az integrálása az adott osztályközösségbe jelentősen nehezíti a nevelési, és lassítja az oktatási folyamatot. A családi nevelés hiányát az iskola teljesen nem tudja pótolni, legfeljebb azt csökkenteni képes.

A motivált diákok továbbtanulási tervekkel segítő szülői háttérrel rendelkeznek. Ők azok, akik mindenféle tanítási időn túli iskolai, vagy iskolán kívüli foglalkozásokra járnak, érdeklődési körüknek megfelelően. Sport, zene, külön nyelvóra, kézműves foglalkozás, egyházi programok, stb. Az ő foglalkoztatási igényeik kielégítésére rendelkezésre állnak az iskolában működő különböző szakkörök, valamint a városban tevékenykedő társadalmi, sport és egyházi szervezetek, ahol magas szintű, egyéni és csoportos tehetséggondozásuk folyik.

Üzenetem a tanulóifjúság felé az, hogy ha reggel bemész az iskolába, és sok mindent nem tudsz, az nem baj. Az a lényeg, hogy délután, mikor kilépsz az iskolakapun, többet tudj, mint mikor bementél. Ha ezt nap-mint nap így teszed, akkor rendeltetésszerűen használsz az iskolát, és a tehetséged sikerre viszed.

3.6. Szülői háttér

Megfelelő színvonalú, a diákság előrejutásának érdekeit képviselő nevelőmunka, aktív, együttműködő szülői háttér nélkül nem valósulhat meg. Szülőknek és pedagógusoknak együtt kell nevelni a gyerekeket, és azt fontos hangsúlyozni, hogy ez csak közösen, az egységesen elfogadott szabályok szerint, a kijelölt cél, mint értékrend felé haladva lehet eredményes.

A tanulók családi hátterében elég nagy különbségekkel találkozunk, de ezek a különbségek évről-évre szűkülni látszanak. A rendezett családi körülmények között élők mellett, megjelenik az egyszülős családmodell, de egyre kevesebb a hátrányos helyzetű, és a veszélyeztetett családi körülmények között élő tanulók száma. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló nincs. Minden szülő a maga módján, ahogyan ezt anyagilag, és időben meg tudja tenni, biztosítja gyermeke számára a tanuláshoz szükséges környezetet. Egy-egy kirívó példa ennek ellenkezőjét mutatja, és ez mindig nagyobb hangsúlyt kap, mint ahol minden rendben van. Ezekben az esetekben az iskola jelzése alapján belép a Szigetszentmiklósi Család és Gyermejkjóléti Központ, később a Szigetszentmiklósi Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya.

4. Az iskola arculata

4.1. SNI-s tanulókkal való foglalkozás

A szigetszentmiklósi oktatás történetében 1968-ban az 1. sz. Általános Iskola pedagógusai, gyógypedagógusai felvállalták, hogy a közösség legelesettebb tagjait más módszerekkel, és más tananyag szerint fogják tanítani. Így alakult meg a speciális tagozat, ahol ma 2 tanulócsoporthoz tartozik, 1 tanulócsoporthoz közép- és súlyos értelmi fogyatékkal élő tanulókat tanítanak, fejlesztnek gyógypedagógusaink. A városban nincs másik iskola, ahol gyógypedagógiai nevelés-oktatás keretében, a pedagógiai szakszolgálatok szakértői bizottsága javaslata alapján, a diákokat külön nevelésben, gyógypedagógiai tanrend szerint kellene tanítani. Ez alapján felvételi körzetünk a speciális tagozatra teljes Szigetszentmiklósról vonatkozik.

A tagozatra 35 fő az engedélyezett létszám, a jelenlegi 34 fővel majdnem megtelt ez az iskolarész. A tanév végén 5 nyolcadik osztályos diák elbballag, így a helyek felszabadulásával további diákok elhelyezése válik lehetségessé.

A Szigetszentmiklósi Tankerületi Központ tisztában van a létszám adta lehetőségekkel, és a tagozat jelenlegi ideiglenes elhelyezésével. Szándék, és több ötlet felmerült a tagozat jövőbeli – végleges – elhelyezésének érdekében, a megoldáshoz további egyeztetés szükséges.

A gyógypedagógiai tagozatra, úgy, mint az iskola más szakterületeire, folyamatos álláshirdetések jelennek meg, de az eltelt tíz év alatt mindössze két jelentkező volt. Egyikük még egy tanítási évet sem bírt ki, a másik a szülési szabadságra, távozott kolléga helyére érkezett. Így a gyógypedagógus létszám változatlanul kevés. Tehát a kollégák reggel 7 órától délután fél 5-ig szinte folyamatos munkarendben, délutánonként egymást váltva, de biztosítják a szakos ellátottságot.

A Tankerületi Központ gyógypedagógiai asszisztensek felvételével segítette a gyógypedagógusokat, hogy a tagozat osztályaiban is magas szintű szakmai munka folyhasson. A gyógypedagógiai asszisztensek egyike gyógypedagógus végzettséget szerez egy éven belül, így elmondható, hogy saját nevelésű gyógypedagógussal leszünk gazdagabbak.

A tagozaton tanítók és tanulók sorsának végleges, megnyugtató rendezése kiemelt feladat. Az itt tanulók különböző BNO kóddal jelzett fogyatékkal küzdenek, de fejlesztésük iskolai környezetben csak kiscsoportos foglalkozások keretében lehet eredményes. Ezen a területen fő cél egy esetleges továbbtanulás megalapozása, a gyerekek társadalomba történő beillesztése.

Mind az alsó, mind a felső tagozaton tanulnak integrált speciális nevelési igényű (SNI), beilleszkedési, tanulási és magatartászavaros (BTM) tanulók. Sajnos a számuk egyre nő, egyes osztályokban arányuk meghaladja a 10%-ot. Az integrált SNI-s diákok száma 39 fő, a BTM-es diákok száma 70 fő. Fejlesztésüket az iskola saját szakemberei, valamint az utazó gyógypedagógiai hálózat, segítségével lehet megoldani.

A tanév végén tömegével küldjük a kontrollvizsgálati kérelmeket. Azok szakmai véleményei megfogalmazzák ki milyen, és heti hány alkalommal vegyen részt korrepetáláson, fejlesztő foglalkozáson. Ezek kitértek arra is, esetleg kinek van tantárgyrész alóli felmentése, illetve mentessége az értékelés alól. A szakértői vélemények számából ítélve a következő tanévben is lesz fejlesztő óra bőven – és kötelezően elrendelt – korrepetálásra is szükség lesz.

Mindannyian tudjuk, hogy adott életszakasz után a fejlesztés, fejlődés valószínűsége egyre kisebb. Ezért fontos, hogy a gyerekeknek minél kisebb korban, de legkésőbb már alsóban megkezdődhessenek a fejlesztésüket célzó foglalkozások. Tudom, hogy a folyamat lassú, és ha a szülő nem partner, majdnem szélmalomharc, és egy év, mire egyáltalán megvizsgálják a gyereket. Mire a fejlesztés realizálódik két tanév telik el. A fejlesztések hatására nincsenek látványos eredmények, ez egy lassú folyamat. Alig van olyan diák, akiről általános iskolás korában kimondják, hogy a fejlesztések hatására gyógyult, többet nincs szükség korrekciós foglalkozásra. Ezért fontos minél előbb beküldeni a vizsgálati kérelmeket, megkezdeni az egyéni fejlesztéseket.

4.2. Az iskolára jellemző oktatási forma

Az iskolában a tanítási órák a jogszabályoknak megfelelően az Új NAT szerint lettek elosztva. A kötelező, és a szabadon választható órák a Pedagógiai Programban rögzített módon, a helyi tanterv alapján valósulnak meg.

Az iskola arculatát legjellemzőbben a több évtizede bevezetett matematika-oktatás határozza meg. Ez napi egy matematika órát jelent minden diáknak azzal kiegészítve, hogy második

évfolyamtól tudásszint alapján különböző csoportokba kerülnek a tanulók. Az alsó tagozaton évfolyamonként kialakul a níví csoport, annyi alaps csoport, ahány osztályközösség van, és egy felzárkóztató, a megfontolva haladók csoportja.

A felső tagozaton évfolyamonként 4 szint alakul ki:

- 1-es csoport, ahol versenyfeladatok megoldására is képesek a tanulók
- 2-es csoport, a matematika tantárgyból jó képességű tanulók csoportja
- 3-as csoport, a matematika tantárgyból közepes képességűek csoportja
- 4-es csoport, a matematika tantárgyból felzárkóztatásra szorulók csoportja

A képesség béli különbségek egyre jellemzőbbek a diákok között. Nem mindenki alkalmas valamennyi tantárgyból a legjobb teljesítményre. Ezért 2017/2018-as tanévtől felmenő rendszerben, az eddig bevált matematika oktatás módszere alapján, a magyar irodalom és magyar nyelvtan tantárgyakat is csoportbontásban tanulják diákjaink. Mind az alsó, mind a felső tagozaton a matematika oktatás mintájára kerülnek csoportokba a tanulók. Azért ezt a két főtantárgyat emeltük ki, mert a különböző szintű iskolai továbbtanulások alkalmával, az említett két tantárgy tudás anyagából biztosan számot kell adni. Így nem fordulhat elő az, hogy jó képességű tanulók haladását lassítják azok, akiknek több idő kell a megértéshez. Ezzel a módszerrel a figyelem, ebből következően a fegyelem könnyebben fenntartható. A 2020-ban bevezetett Új NAT kisebb finomításokat tett az évfolyamok óraszámában, de a csoportbontást illetően, az iskola által képviselt elv nem változott meg.

Az elmúlt 10 évben történt a német nyelv oktatásának újbóli bevezetése, majd annak kivezetése az idegen nyelv oktatásának palettájáról. Ugyan ez történt az iskolaotthonos osztály, az egésznapos oktatási formában tanuló alsós osztályközösségekkel is. Mindkét esetben társadalmi elvárások, és helyi lehetőségek miatt kellett változtatni. A szülők 95% első idegen nyelvként az angol nyelvet akarta gyermekének taníttatni. Szinte csak erőszakkal, és sok konfliktust átélve, minden egyes szülőnek külön meg kellett indokolni, miért pont az ő gyereket tettük a németes csoportba. A Tankerületi Központ segítségével sikerült annyi angol szakos pedagógust találni, hogy minden évfolyamon minden nyelvi bontott csoportban angol nyelvoktatás folyik.

Az iskolaotthon, mint egésznapos oktatási forma csak a különóra nem járó gyerekek esetében praktikus. Azért nem iratták a szülők gyermekeiket iskolaotthonos osztályba, mert akkor nem tudták volna zenére, sportra, nyelv különórákra járatni őket. A különórák abban az időszámban már elkezdődtek, mikor még a diákoknak tanítási órájuk volt. A matematika, valamint a magyarórák évfolyamszintű csoportbontása miatt, harmadik évfolyamtól lehetetlen volt összeállítani az órarendet. Mind ezek alapján azt a döntést hozta az intézmény vezetése, inkább a matek, meg a magyar, meg a sokféle különóra élvezzen elsőbbséget, az iskolaotthonos osztállyal szemben.

A matematika és a magyar tantárgyak kiemelésével, évfolyam szintű bontásával újabb specifikum beépítése már nem lehetséges. Így az osztályok órarendje 0-6. óráig megvalósítható úgy, hogy nincs lyukasóra. Ebben a formában megszervezett bontott órák nem igényelnek többlet pedagógus létszámot.

Az alsó tagozaton napköziben, a felsőben tanulószobán tanulhatnak a délután iskolában maradó tanulók. Tehát az egésznapos oktatás lehetősége minden diák számára biztosított. A tanulószobán rendelkezésre áll minden tantárgyból tankönyv, szótár, atlasz, és a segítő pedagógus.

4.3. Hitoktatás

A református osztályok szintén az iskola arculatához tartoznak.

Régi hagyomány az iskolában a református osztályközösségek kialakítása. Minden évfolyam „a” osztályba azok a diákok kerültek, akik legtöbbje református hittanórára járt, és tagja volt a Kossuth utcai református gyülekezetnek. Az „a” osztály osztályfőnökei is azok közül a pedagógusok közül kerültek ki, akik a gyülekezethez tartoztak. Ez már hosszú ideje így működött, mielőtt 2013-ban bevezették a kötelező hittan oktatást. A hittan oktatás kötelezősége nem javított a helyzeten. Az elmúlt években a felső tagozaton már nem a vallási hovatartozás alapján került pedagógus egy osztály élére, hanem rátermettség alapján. Fokozatosan eljutottunk odáig, hogy az alsós református elhivatottságú osztályfőnökök nyugdíjba vonultak, a következő generáció nem vállalja fel ezt a többletmunkával és lekötöttséggel járó feladatot, vagy nem tartozik az egyházközösséghez. A Szigetszentmiklóson megépülő új református egyház fenntartásába kerülő oktatási intézmény, még nehezebbé teszi a református osztály hagyományának megőrzését. A diákok osztályba

sorolásánál több szakmai szempontot kell figyelembe venni, ezek közül egyik a hagyományokhoz kötődő református osztály kialakítása.

A kötelező hitoktatás eddig, és ezután is megvalósul minden osztályközösségben. A vallásgyakorlás mindenki számára szabadon választott, jelenleg a református, katolikus, evangélikus, baptista, görög katolikus, hit gyülekezet hitoktatói tartanak hittan órákat a diákoknak. Akik nem választottak az egyházak által tartott hittanórák közül, ugyanebben az időszámban erkölcsstan órán vesznek részt.

4.3. Tehetséggondozás, tanulmányi versenyek

Az iskola arculatának igazi meghatározója az, amit magas szinten nyújt a tanulónak. A Bíró Lajos Általános Iskola névadója szellemiségének megfelelően a természettudományos tantárgyak oktatását is fontosnak tartja. Az emelt óraszámú matematikaoktatás mellett, tehetséggondozás folyik kémia, fizika, biológia tantárgyakból. Csoportbontásban történik a nyelvoktatás, valamint azokból a tantárgyakból, melyekből felvételi vizsgát kell tenni, továbbtanulást elősegítő tehetséggondozó csoportok működnek, már 7. évfolyamtól.

A diákok rendszeresen részt vesznek a különböző műveltségi területek iskolai, városi, és területi tanulmányi versenyein. Már hagyomány, hogy a Szigetszentmiklósi Bíró Lajos Általános Iskola házigazdája alsó tagozaton a „Barátunk a Könyv” területi vetélkedőnek. A felső tagozaton a „Városi vers-és prózamondó versenynek”, valamint a „Területi népdaléneklő versenynek”. A különböző versenyeken való megmérettetés, szereplés, pozitív eredménynek tekinthető a diákok személyiségformálása tekintetében. A versenyekre történő felkészülés folyamán bontakozik ki igazán a tehetség, mutatkozik meg az érdeklődési kör. Természetesen az elért eredmény sem mindegy, az értékelésnél, a helyezések eldöntésénél a zsűri szakmai felelőssége komoly, hogy a döntésével, értékelésével a tehetséget felismerje.

Saját szervezésű versenyeken kívül, a diákok több csapattal, és több egyéni versenyzővel részt vesznek szinte minden, a környékbeli iskolák által szervezett jelenléti formában megtartott, és levelezős versenyen.

Az iskola jeles eseményeit, a tanítási időn kívüli programokat az iskolai munkaterv rögzíti. Az abban szereplő programok mindegyike, a tananyag egy magasabb szintű feldolgozását jelenti. Csak néhányat említve a teljesség igénye nélkül:

- Bíró napok rendezvénysorozat – 5 nap napi egy programmal a hatodik napon játékonysági műsor a Református templomban.
- Nemzeti- és egyéb ünnepeink alkalmából készített, színházi előadás szintjét elérő műsor.
- Az iskolai bál műsoros estje.
- A tanulmányi versenyek. (Zrínyi, Taksonyi matek, Ady matek, Bolyai matek, környezetismeret, Spec. Ki mit tud.)
- Bibliaismereti - és történetmondó verseny.

A versenyeken a részvétel mellett kiváló eredményeket, területi, országos dobogós helyezéseket érnek el diákjaink. Az eredmények természetesen dicsérik a felkészítő pedagógus munkáját is. Mindezekre a versenyekre és egyéb eseményekre a felkészülési idő egy folyamat, mely a tehetség felismerésétől, annak kibontakoztatásáig tart.

A tehetséggondozás nem ér véget a tanítási időben. Több alkalommal hétvégén, a tanítási szünetekben, és természetesen a nyári szünetben hazajárós és ottalvós táborok biztosítják az érdeklődési körnek megfelelő, a szabadidő építő jellegű eltöltését. Az adott témát a szervező pedagógus szakmai irányultsága határozza meg. A tanítási év szabad hétvégéin több alkalommal szerveznek az osztályfőnökök, szaktanárok kirándulást, múzeumlátogatást, színházlátogatást, egynapos kerékpártúrát egy nevezetesség megtekintésével. Ez a tevékenység a tehetséggondozás azon lépcsőfoka, ami egy szélesebb körű ismeret megszerzése, egy közös élmény, egyben csapatépítés.

Első sorban a nyári szünet alkalmas a különböző táborok szervezésére. A tematikus táborokra jelentkezők tudják, milyen tevékenységekre számíthatnak a program ideje alatt. Ez elmúlt tíz év nyári táborában évi 15-20 heti turnus valósult meg a különböző tevékenységekből.

- kézműves tábor
- foci tábor
- általános sporttábor
- vívó tábor
- kézilabdás tábor
- kerékpártúra tábor

- csillagtúra tábor
- mesefeldolgozó tábor
- hittan tábor
- történelem tábor
- horgász tábor
- vizitútúra tábor
- idegen nyelvi tábor
- bátor tábor
- drámafoglalkozás
- Erzsébet táborok

A táborok azon kívül, hogy a tehetségek kibontakoztatására is alkalmasak, a közös tevékenységben összekovácsolják a résztvevőket, és gyermekfelügyeleti szolgáltatást is nyújtanak. Intézményvezetőként, és spotvezetőként magam is részt veszek a nyári táboroztatásban, a tanítási időszakban a hétvégi tehetséggondozásban. Támogatok minden tanítási időn kívüli kezdeményezést, felkeresem a táborozókat, és egy rövid időre magam is részt veszek az adott programban. A tehetséggondozás táborozással átélt formája egyben a példamutatás, a tevékenység iránti lelkesedés, a személyiség formálásának színtere.

A tanítási év egyik legkiemelkedőbb tehetséggondozó programja a Határtalanul! kirándulás. Az elmúlt tíz évben hat alkalommal vettem részt a program elkészítésében, és öt alkalommal nyertem a beadott pályázat. Az ötödik alkalom megvalósítása 2022. májusban lesz. A program egy rendszerezett tematikára épülő, komoly ismeretanyagot nyújtó kirándulás az elcsatolt magyar lakta, magyar irodalmi-történelmi értékeket megőrző területek életéről.

4.4. Sport

Az iskolai testnevelés órák kötelező tananyaga mellett, nagyobb hangsúlyt kap a tanórai, és a tanórán kívüli foglalkozások alkalmával a különböző labdajátékok megismertetése, azok készségszintű elsajátíttatása a tanulókkal. Ezek a sportágak a labdarúgás, kézilabda, szivacskezilabda, és a röplabda. A kézilabda, szivacskezilabda, és a röplabda sportágakban diákolimpiai helyezéseket értek el, megyei eredményeik alapján országos elődöntők résztvevői voltak. Kézilabdás lányaink 2019-ben 4. korcsoportban a Diákolimpia Országos Bajnoka címet szerezték meg.

A 2021/2022-es tanév kezdetén átadták a város új kézilabda csarnokát, így kézilabdásaink szakmai felkészítése önálló sportműhelyükben folytatódik. Így tanítási időn kívül az iskola tornatermét két sportszervezet használja edzései megtartására, az ritmikus gimnasztika sportág képviselői, valamint a vívók. Mindkét egyesület elsősorban városi szinten toborozza utánpótlását, így az iskola diákjai közül, valamint másik tankerületi iskolából is járnak a fiatalok az edzésekre.

A kötelező heti öt testnevelés óra megtartása okozott nehézséget az elmúlt 10 évben. A Szigetszentmiklósi Önkormányzat felvállalta, hogy minden tanévben támogatja a második évfolyamos diákok úszás oktatását, ők az Oázis Wellness létesítményében, úszómesterek irányításával fejlesztik képességeiket. Ide járnak az 5. évfolyamosok is, akik a NAT alapján fél év úszásoktatásban részesülnek.

Úszás testnevelés órán lévő tanulók nem terhelik az iskolai tornaterem kapacitását, ennek ellenére a 33 osztály 165 testnevelés órája + a gyógytestnevelés órák beosztása okozott nehézséget az órák elosztásának megszervezésében. Nyolc éven keresztül az SZTK labdarúgó pályára mehetett ki heti 9 alkalommal 2 osztály, ezért a klub vezetése semmilyen ellenszolgáltatást nem kért. A felszámolás alatt álló létesítményben egyre mostohább körülmények között kellett az órákat megtartani, de szerencsére az idei évtől lehetőség van az új kézilabda csarnok használatára. Ez minőségi ugrás az órák színvonalának, és a munkakörülmények tekintetében, de a csarnok használata nem ingyenes. Az említett órákra csarnok üzemeltetője és a Tankerületi Központ között kötött szerződés alapján van lehetőség. A legjobb megoldás az iskolai tornaterem mögött megépítésre váró tornaterem-edzőterem megvalósítása lenne.

Tanórán kívüli sportszakköröket sokan látogatják. Alsós és felsős labdarúgás, röplabda, atlétika, szivacskezilabda. A heti öt testnevelés óra ellenére egyre több diák rendszeres résztvevője a szervezett sportfoglalkozásoknak. A szakköröket maguk a diákok edzéseknek nevezik, bár ezek célja nem a magas szintű sportági munka, hanem egy sportág megszerettetése, a szabadidő hasznos, egészséges eltöltése.

5. Egyéb külső nevelési tényezők szerepe

A jó iskola értéket közvetít, és kifejleszti, erősíti mindazokat a tulajdonságokat, ami a nevelést szolgálja, a kitartást, a tisztességet, a szolidaritást, a toleranciát, az együttműködési képességet, a megértést, az empátiát, a felelősségvállalást.

De a tanulókat nemcsak az iskola, a pedagógusok nevelik. A közösségi és egyéni nevelés színterei mindazok a tanítási időn kívül szervezett tevékenységek műhelyei, ahol a diákok a választott szabad idejüket töltik. Ilyenek a sportegyesületek, a művészeti tevékenységek, az egyházak, és természetesen a család. Alakítja a gyereket az egyén személyiségét az edző, a zene-tánc-rajztanár, a hitoktató, valamint a közösség. Alakítják a barátok, az átélt sikerek, kudarcok, az élményteliségi kirándulások, és a szabályok. Alakítja a magány, a bezártság, a hosszú ideig tartó karantén. Az anyagi biztonság, vagy a létbizonytalanság, a gyakori kiszámíthatatlan változás, vagy az állandóság. De a gyermek személyiségének legfőbb alakítója a család.

A modern világunkban nő a feszültség a stressz a kiélezett versenyhelyzetek, a növekvő elvárások következménye miatt. Ez érezhető az oktatási intézményekben is. A diákok részéről gyakori az erőszakos viselkedés, és az agresszió, a lekezelő bántó megjegyzések a félreértelmezett jópofaság. Mind ezek okoznak konfliktushelyzeteket. Az agresszív viselkedés a médiából áradó erőszakos filmek között párhuzamot vonunk, és sokszor és számítógépes játékok felelősségét hangoztatjuk. A jelenség visszaszorítására, a gyerekeket meg kell tanítani egymással beszélni, és meg kell tanulni tisztelni a különböző értékeket. A gyerekeket rá kell ébreszteni arra, hogy a gyűlölet és az agresszió nem vezet sehova. Sajnos néha a büntetés eszközt is be kell vetni, fel kell hívni a szülők figyelmét, gyermekük elfogadhatatlan viselkedésére.

De felhívom rendszeresen a szülők figyelmét arra is, ha valamilyen kiemelkedő, a közösség számára értékes eredményt értek el, vagy tevékenységben vettek részt a tanulók. A dicséret, a jutalmazás, az elismerés, örömmel tölti el a sikerért tevékenykedő valamennyi szereplőt. Az elért eredményeket alkalomszerűen az iskolai hangosbemondón keresztül ismertetem a közösséggel.

Befolyásolják a nevelést a különböző kommunikációs csatornán megjelenő információk, melyek valóságátartalma megkérdőjelezhető, a kommentek stílusa sem minden esetben üti meg az elvárható kulturáltsági szintet. A Facebook lett az a közösségi terület melyen sok millió ember mellett szinte már az alsós diákjaink is jelen vannak. A közösségi médián keresztül megszerzett hírek terjednek a leggyorsabban. Ha lehet rá mondani egy kommunikációs versenypálya, egy információs csatater. Lehet, hogy ez a megfogalmazás nagyon sarkos, de az elmúlt időszak iskolai konfliktusainak 90%-a Facebook-on megjelenő poszt, vélemény hangneme, témája miatt alakult ki. Amennyiben a magánélet, a társas kapcsolatok a közösségi médián keresztül ilyen nagy szerepet kapnak, az természetesen befolyásolja a személyiséget, az értékrendet. A koronavírus járvány karanténban telt időszakai alatt a különböző infokommunikációs csatornák jelentősége felértékelődött, de bezártságból visszatérve, a diákok és a szülők túlnyomó többsége a jelenléti oktatásnak örült, és örül a legjobban.

5.1. Gazdasági erőforrás

Az iskola működtetője-fenntartója, a Szigetszentmiklósi Tankerületi Központ. Az iskola területe, és az épületek tulajdonosa Szigetszentmiklós Város. Tíz évvel ezelőtt az intézmény önállóan gazdálkodó szervezetként működött, a gazdálkodást a képviselőtestület által elfogadott költségvetés keretein belül kellett bonyolítani. Az iskolai költségvetés elkészítése az intézményvezető feladata volt, a Költségvetési törvény és a fenntartó rendelkezéseinek betartásával.

Az iskola fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ megalakulásával, 2013. január 1-től az állam lett, működtető maradt a települési önkormányzat. Ez a kétszereplős helyzet kétféle költségvetés kezelését követelte meg. A fenntartó szorosan a nevelés-oktatási feladatokhoz kapcsolódó anyagi erőforrásokat biztosította, valamint a pedagógusok bérét. A működtető, települési önkormányzat az épület technikai-műszaki feltételeinek biztosításához adott anyagi eszközöket.

A kétszereplős átmeneti időszak után, a fenntartó és működtető egységesített feladatvállalása a Tankerületi Központok megalakulásával kezdődött 2017. január 1-től. Tehát, iskolánk számára minden anyagi eszközt a Szigetszentmiklósi Tankerületi Központ biztosít.

A pedagógusok a megbízási szerződéssel dolgozók, a technikai alkalmazottak bére rendszeresen pontosan megérkezik. Az intézményvezetőnek nem kell költségvetést készítenie, de a tanítási évre tervezett nevelési-oktatási munkatervet a tankerületi központ hagyja jóvá,

melyhez ütemezetten anyagi erőforrásokat biztosít. Az épületben történő, azonnali intézkedést követelő javítási feladatok ellátására működési ellátmány, készpénz áll az intézményvezető rendelkezésére. Nagyobb javítások, felújítások anyagi fedezetét a Tankerületi Központ biztosítja.

Az intézmény alapítványa: Tanulókért, oktatásért, a holnapért alapítvány.

Elsősorban szülők, adózó magánszemélyek, vállalkozások által befizetett adók 1%-át az alapítvány örömmel fogadja. Az összegyűlt felajánlások kezelése az alapítvány kuratóriumának a feladata. Az összeg szétosztása az osztálykirándulások alkalmával szokott megtörténni, mikor osztályonként azonos összeggel támogatja alapítványunk a kiránduló közösségeket.

Az intézmény a létesítmény termeinek bérbeadásából juthat anyagi lehetőségekhez. A terembérletet a Tankerületi Központ köti, szerződés alapján a bérleti díjat oda kell befizetni. A befizetett terembérleti díjak, a bérbeadó intézmények intézményi keretét emelik meg az elosztási elv szerint.

5.2. Jogszabályok

A jelenlegi jogszabályi környezetben a 2011. évi CXC. Nemzeti Köznevelési Törvény, ami a szakmai irányt mutatja. A közoktatásból a köznevelésbe való átmenet során folyamatosan kellett változtatni, és megújulni. Az új törvény bevezetése több ütemben történt, az első 2012. szeptember 1-től, a többi ütem a végrehajtási utasítások alapján.

Kapcsolódó jogszabályok:

229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról.

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról.

5/2020. (I.30.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról.

Az 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról, valamint végrehajtási rendelet a 326/2013. (VIII.30.)

A Tankerületi Központ, az iskolavezetés és a munkaközösség vezetők feladata az intézményi dokumentumok szükség szerinti átdolgozása, esetleg újabb, a változó jogszabályokhoz alkalmazkodó, naprakész iratok megalkotása.

Iskolánk honlapján az alapidokumentumok fül alatt a következő dokumentumok lelhetők fel:

- Szakmai alapidokumentum
- Házi rend
- Pedagógiai Program
- SZMSZ
- Év végi beszámolók
- Közzétételi lista
- Igazgatói pályázat
- Fenntartói határozat

A pedagógusok jogviszonyát, besorolását érintő, a 2011. évi CXCV. törvényben megfogalmazott a pedagógus munkavállalókat érintő legnagyobb változás, a pedagógus életpálya modell keretében bevezetett, pedagógus minősítési eljárások rendszere. Az eljárásban való részvétel minden alkalmazásában álló pedagógusnak, a rá vonatkozó megadott határidőig kötelező. 2013. szeptember 1-ét követő 9. évben a minősítési eljárásra való jelentkezési határidő a pedagógusok nagy részének lejár. Tehát a Ped. I. kategóriába besorolt kollégáknak Ped. II. minősítést célzó eljárásban kell részt venni. Intézményünk 61 pedagógusából eddig 15 fő teljesítette minősítési eljárásban való részvételi kötelezettségét, és 3 fő gyakornok tett sikeres minősítő vizsgát. Intézményvezetőként rendszeresen figyelmeztetem kollégáimat kötelezettségük teljesítésére, de azt látom, hogy a még nem minősített 46 fő egy éven belül, minősítési eljárásba való bevonása, szinte megoldhatatlan feladat. Természetesen érezhető egy szándékos időhúzás, általában közel a nyugdíj előtt álló pedagógusok részéről. Ők a szakmájuk csúcsára értek 35-40 év szakmai gyakorlattal, és ezt, egy minősítő eljárás keretében nem kívánják bizonyítani.

A jelentkezésre váró pedagógusok óralátogatásainak megszervezése, az önértékelési feladatokkal járó többletmunka túlzottan nagy terhet ró az intézményben dolgozó, már most is többletfeladattal megbízott pedagógusok napi munkájának ellátására. Az elmúlt két év

koronavírus elleni védekezés időszaka nem könnyítette meg az intézmény alkalmazottjaira háruló önértékelési és minősítési feladatok határidőre történő megvalósítását.

5.3. Társadalmi környezet, partnerkapcsolatok

Városunk oktatási intézményei:

Szigetszentmiklósi Bíró Lajos Általános Iskola

Szigetszentmiklósi József Attila Általános Iskola

Kardos István Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium

Szigetszentmiklósi Ádám Jenő Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Szigetszentmiklósi Batthyány Kázmér Gimnázium

Érdi SZC Csonka János Műszaki Technikum

A városban működő általános és a középiskolák kapcsolata jó. Ezt mutatja – bizonyos keretek között - az iskolák közötti átjárhatóság, ami esetenként a tanuló adott specifikumú osztályba jutását jelenti.

A Bíró Lajos Általános Iskola diákjai közül szinte mindenki szigetszentmiklósi lakos, egy-két „bejárótól” eltekintve. Az utóbbi évtizedben a város rohamosan fejlődött, mind a lakóövezet, az ipari területek, és az infrastruktúra tekintetében. A helyben lakó, és a betelepülő fiatal, kisgyermekes családok folyamatosan biztosítják a város összes iskolájába a megfelelő tanulólétszámot. Az óvodákból kikerülő kisdíákok lakóhelyük körzetéhez tartozó általános iskolába kerülnek, és az adott iskolában tanított specifikumokból választhatnak.

Iskolánk honlapján lévő információk valós képet adnak a nevelési oktatási tevékenységről. Ezek alapján leendő első osztályos kisdíákok szüleinek helyes iskolaválasztását, már a beiratkozásnál elősegítjük. Elsőbe, és más évfolyamba történő átiratkozásnál elsődlegesen a lakóhely szerint kell iskolát választani. A középiskolákba való beiratkozásnál nem a lakóhely szerinti körzet a rendezési elv, tudásszint, és érdeklődési kör alapján nyújtják be felvételi jelentkezési lapjukat a továbbtanulók.

A szülőkkel való kapcsolattartás fontos és folyamatos. A szülő teljes felelősséggel tartozik kiskorú gyermekéért. Ezért pontosan tudnia kell, hogy gyermeke hogyan viselkedik, mennyire szorgalmas, milyen az előmenetele, mennyit hiányzik. A hivatalos kapcsolattartáson túlmenően, oldottabb formában, iskolai ünnepélyeken, bálokon, különböző sportrendezvényeken kirándulásokon találkozhatnak szülők, és tanárok. Az iskola

hagyományait megtartva, az iskola életébe való betekintés lehetőségét a szülőknek megadva. Az említett rendezvényeket továbbra is az iskolai élet üde színfoltjává kell tenni.

Szervezőként, iskolánk házigazdájaként magam is részt vettem, iskolán belüli, és iskolák közötti, tanulmányi és sportversenyeken, valamint a különböző iskolák tanárai közötti vetélkedőkön, bálokon, kapcsolatépítő rendezvényeken. Úgy ítélem meg, hogy ezek az események nagymértékben hozzájárulnak az iskolai nevelőmunka sikeréhez a társadalmi környezet személyiségformáló erején keresztül.

A városban működő társadalmi, kulturális és sportszervezetek, a zeneiskola, az egyházak, az önszerveződő csoportosulások, mind azon fáradoznak, hogy a tanulók megkaphassák minden területen azt a kiemelkedő tudást, amihez a nélkülözhetetlen alapot az iskolában kell megszerezni.

Sportvezetőként a vívósportban a diáksport, és szakszövetségi versenyek rendszeres megszervezésével és lebonyolításával, valamint a nyári táboroztatásokkal, jó kapcsolatokat alakítottam ki több városban a hasonló tevékenységet végző sportszervezetekkel, testnevelőkkel, iskolai- és sport vezetőikkel.

Jelenleg az iskola és a működtető-fenntartó közötti aktív és napi kapcsolat előre vivő, személyes ismeretségre, jó munkakapcsolatra épül. A vezető legfontosabb feladatai közé tartozik a fenntartóval, mint valós személlyel való munkakapcsolat, az iskola érdekeit képviselő viszony kialakítása.

6. Jövőkép

Az elmúlt időszakban a világon érzékelhető változások nagyon felgyorsultak. Akkor a pedagógus szakmának és az iskolának is folyamatosan alkalmazkodni, változni kellett. Az oktatásban, akár csak évtizedes módszerek, kialakult gyakorlatok megváltoztatásának mérhető, érzékelhető eredménye csak évek múlva lehet. Az eltelt évtized folyamatos változásai után, diáknak, szülőknek, pedagógusnak, tán még az oktatásirányításban dolgozóknak is igényük van az állandóságra. Tán az állandóság fogja a legjobban segíteni az iskolák megújulási folyamatát.

A jövő iskolája:

- szülő – diák – tanár együttműködés
- motivált diák
- minőségi nevelés – oktatás
- felzárkóztatás, tehetséggondozás
- életkori sajátosságoknak megfelelően felépített tankönyvek
- művészeti oktatás, a testedzés lehetősége
- csökkenő agresszió
- kulturáltsági, neveltségi szint emelése
- a tanuló ifjúság magas szintű felkészítése a továbbtanulásra
- megbecsült, motivált pedagógus

Jelenleg intézményvezető pedagógusként kollégáimmal együtt azon fáradozunk, hogy ilyen legyen az iskola. Már érzékelhetők pozitív változások, eredmények, de mindezek, kitartó, következetes szakmai munka eredményei.

Összegzés:

Már a vezetői célmeghatározásnál is utaltam arra, hogy milyenné kell tenni a jövő iskoláját. E cél eléréséhez vezető út kijelölése az intézményvezető feladata. A Szigetszentmiklósi Bíró Lajos Általános Iskola tanulóifjúsága és nevelőtestülete érezze, hogy minden becsöngetéskor a jövőt alakítják.

7. Zárszó

Önmagamtól szeretném idézni azt a néhány gondolatot, melyeket a tanévnyitó, és tanévzáró ünnepélyeken szoktam a diákokkal, a jelenlévőkkel megosztani.

„Az nem baj, ha valaki reggelenként úgy lép be az iskola kapuján, hogy valamit nem tud. Az a lényeg, mikor délután kimegy, többet tudjon, mint amikor bejött. Akkor rendeltetésszerűen használta az iskolát. Tegye ezt így, minden nap!

A bukás elkerülésére, valamint a kiemelkedő teljesítmények elérésére a legjobb recept: A rendszeres tanulás!”

Köszönetet mondok a Szigetszentmiklósi Bíró Lajos Általános Iskola valamennyi pedagógusának, akik az elmúlt 10 évben támogattak. Nélkülük az a megszámlálhatatlan siker, elért eredményeink nem jöhettek volna létre.

Köszönetemet fejezem ki közvetlen munkatársaimnak, Engelhardtné Kálmán Éva, Gerencsér Ágnes, Gortváné Tózsér Anita, Vas János igazgató helyetteseknek, Kiss Mónika iskolatitkárnak, akik az év bármely napján, a nap bármely szakában az iskolánk érdekében rendelkezésre álltak.

Köszönetemet fejezem ki Dr. Kiss Anna Igazgató Asszonynak, aki előző munkahelyem, a Kardos István Általános Iskola és Közgazdasági Szakközépiskola igazgatója volt. Még 10 évvel ezelőtt támogatta, segítette vezetői elképzelésemet, és vezetői példát mutatott. Köszönöm azt a segítő kezet, mely lehetővé tette számomra, hogy végigjárjam az iskolai élet különböző lépcsőfokait.

Köszönöm Szigetszentmiklós város volt polgármesterének, Szabó József Úrnak, hogy annak idején biztatott, majd első kinevezésemkor bízott bennem, támogatta elképzeléseimet.

Köszönet Nagy János Polgármester Úrnak, aki támogatja egy iskolai sportlétesítmény megvalósításának projektjét.

Köszönet a Szigetszentmiklósi Tankerületi Központ igazgatójának, dr. Pálos Annamária Asszonynak, és rajta keresztül a Tankerületi Központ valamennyi dolgozójának, akik elkötelezetten munkálkodnak a tankerület oktatásának jelenéért, és jövőjéért.

Amennyiben pályázatom sikeres lesz, intézményvezetőként kívánok hozzájárulni ahhoz, hogy a Szigetszentmiklósi Bíró Lajos Általános Iskola, továbbra is méltóképpen folytassa eddigi eredményes tevékenységét.

Szigetszentmiklós, 2022. 03. 16.

Noseda Tibor